TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.

Post Office Address: TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela. K. E. Heikkinen

Phone: Office 365, Editorial Dep't 832

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TOVERIN TOIMITUS

Toverin vastaava toimittaja Elis Sulkanen on sanonut itsensä irti nykyisestä toimestaan mennäkseen New Yorkissa perustetun uuden lehden, "Eteenpäin" toimittajaksi, jonne hän on valittu. Vastaavan toimittajan toimi Toverissa on johtokunnan päätöksen perusteella julistettu avoimeksi. Mutta kun vakinaisesti paikan täyttäminen kestää kauvan, niin valitsi johtokunta Toverin väliaikaiseksi vastaavaksi Sulo Syväsen, joka ottaa paikan heti nykyisen toimittajan erotessa, joka tapahtuu parin viikon sisällä. Samalla johtokunta päätti julistaa avoimeksi yhden aputoimittajan toimen, jotta lehdessä säännöllisesti tulisi olemaan viisi toimittajaa.

Keskenään tappelevat uniot

Toisessa paikassa tätä lehteä julaistaan kappale siitä arvostelusta, jonka Workers International Industrial Unio (aikoinaan I. W. W. liitosta eronnut, n. s. detroitilainen ryhmä) antaa varsinaisesta I. W. W. liitosta. Arvostelu on osa laajahkosta selostuksesta, jonka mainitun järjestön toimeenpaneva komitea on alistanut punaisen taloudellisen kansainvälisen kongressille selostukseksi Amerikan työväenluokan taloudellisista järjestöistä ja niiden toiminnasta.

Tässä arvostelussa ei ole meikäläisille sanomalehtiä seuranneille mitään uutta. Hyvin tunnettu on I. W. W. poliittista toimintaa hyleksivä kanta ja hyvin tunnettua on, että aikoinaan tässä liitossa pikkuporvarilliset opit ja aatteet ovat olleet ehdottomasti vallitsevina. Aivan oikein siinä selitetään 1908 taistelut, jolloin I. W. W. järjestössä tapahtui hajaantuminen ja jolloin se myöskin joutui vieraalle maaperälle siitä, mihin sen perustajat sen olivat aikoneet asettaa. Paljon tärkeämpää kuin tämän menneen historian korjaamisyritykset ja siveyssaarnojen esittämiset sabotageksi tulkittuja ja selitettyjä menettelytapoja vastaan, johon W. I. I. U. näyttää olevan erikoisesti innostunut, on kuitenkin sen tosiasian toteaminen, että tämä ärtynyt, mutta tiedoton vihan vimma on tasottanut tietä varsinaiselle taloudelliselle opportunismille ja "puhtaalle käytäntöön" unionismille I. W. W. liitossa, joka erikoisesti kansainvälisen työväenliikkeen nykyisessä tilanteessa on johtanut, joskaan ei järjestöä kokonaisuudessaan, niin kuitenkin osia siitä, selvästi vastavallankumouksellisuuteen.

Tässä kohden W. I. I. U. arvostelu perustuu selviin lainausotteisiin I. W. W sanomalehdistä. Sama asia käy erittäin selvästi ilmi siitäkin, että miltei kaikki I. W. W:ssä mukana olleet ja sen puolesta taistelleet todelliset vallankumoukselliset ovat tunnustaneet liittonsa horjahtaneen liian pitkälle. Tällaisen taantumuksellisuuteen kallistumisen todellisina syinä esiintyvät nyt liiton keskuudessa vallalla olleet antivaltiolliset ja antimarxilaiset käsitykset. Näiden harhaoppien historialliselle esittämiselle perustuu toisten i.w.w:läisten nykyinen vastavallankumouksellisuus. Ja siitä voidaan vapautua vain hylkäämällä nämä virheet ja asettumalla selvästi uudelle Kolmannen Internationalen esittämälle periaatteelliselle pohjalle.

Mutta W. I. I. U. jättää huomioon ottamatta sen tosiasian, että tämmöinen kehitys on käymässä I. W. W. liitossa. Arvostelu lähtee semmoiselta pohjalta kuin I. W. W. olisi yksimielinen kokoomus ja kuin sandgrenilaisuus vallitsisi ehdottomasti. Se ei ole totta. Historiallinen ja harhaoppinen I. W. W. antivaltiollisine ja pikkuporvarillisine haaveineen on todellisesti kuollut, on kykenemätön koskaan pääsemään mihinkään; sen täytyy joko vajota opportunismin suohon tai tulla K. I. periaatteitten mukaiseksi taloudelliseksi järjestöksi ja sulautua amerikalaiseen unionistiseen liikkeeseen paremmin kuin mitä se näihin asti on tehnyt. Tämmöinen välttämättömyys on sen edessä olojen tuomana ja siitä syystä, että sen kykenevimmät voimat ja todella vallankumouksellisimmat ja tietoisimmat ainekset ovat vallankumouksellisen sosialismin aatteiden innostamina ja hyväksyvät ne. Se joukko joka on jälellä puolustamassa vanhaa taantumuksellista syndikalistista kantaa on kuonan arvoista verrattuna edelliseen sekä yhteiskunnallisessa ymmärryksessään että käytännöllisessä merkityksessään amerikalaiseen työväenliikkeeseen.

Näitä seikkoja ei esitetä arvostelussa. Näiden esille tuominen olisi sen lahkolaisilmapallon puhkaisemista, jossa itse W. I. I. U. oleskelee. Arvostelun pohjana on kilpaileva unionismi, jossa lahkolaispyrkimykset ovat kalliimmasta arvosta kuin todellisen unionistisen liikkeen käytännöllinen edistäminen. Huolimatta siitä, mitä tämä järjestö sanoo I. W. W. liitosta ja huolimatta siitä, että se itse on osannut tulkita muutamia periaatteellisia käsityksiä selvemmin marxilaisuuden mukaisesti, on se kuitenkin joutunut syrjäytettyyn asemaan käytännöllisestä työväenliikkeestä ja union tehtävistä. Sille on ollut kalliimmasta arvosta muutamien kamarioppineiden filosofiset saivartelut kuin elävässä elämässä mukana oleminen ja siinä taisteleminen. Sen agitaattorista merkitystä ei voi kieltää, mutta se on rajoittunut niin pieniin piireihin.

Tänä päivänä on yksin Detroitin kaupungin A. F. of Laborin uniojärjestön toiminnalla paljon suurempi merkitys ja kantoisuus kuin koko W. I. I. U:lla tai niillä riidoilla mitä eri pienet industrialistista unionismia virallisesti edustavat käyvät. Detrotissa on edellisten alotteesta vaadittu kauppasuhteita Venäjän kanssa, vaadittu A. F. L. virallista johtoa toimintaan Yhdysvaltain hallituksen painostamiseksi tässä suhteessa, vaadittu Gompersia lähettämään edustajan punaisen kansainvälisen taloudellisten järjestöjen kongressiin ja vaadittu koko ammattiunionismin keskusjärjestöä ryhtymään todella työväenluokkaa edustavaan toimintaan. Kun vanhan kaartin taholta tähän ei ole suostuttu, ovat he päättäneet lähettää itse edustajan Moskovaan ja perustaneet erikoisen Detroitin yhdistyneiden työläisten neuvoston, joka asettaa toimintansa pohjaksi työväenluokan nykypäiväiset tärkeimmät edut ja selvät periaatteet. Sillä aikaa kuin industrialistista unionismia edustavat askartelevat ryhmäriidoissa, poimivat toistensa virheitä, hakevat oikeaoppista pohjaa ja palvovat itsekästä lahkolaisuuttaan, sillä aikaa työväenluokan yleinen kansainvälinen valtataistelu sekä periaatteellisessa selvyydessä että käytännöllisessä toiminnassa kulkee heidän sivutsensa. Tilaisuudet jäävät käyttämättä vaikuttaa ammattiunioliikkeessä todella järjestyneen työväestön määräävän osan valistamiseksi ja mukaan tempaamiseksi. Keskinäisen tuloksellisen yhteistoiminnan sijasta harrastetaan ryhmäriitoja ja voimat hupenevat taistelussa, jolle työväenjoukot eivät anna arvoa ja joka ei herätä kunnioitusta niiden keskuudessa. Työtaistelut, joihin ryhdytään, joudutaan häviämään ja työväenjoukoille ei voida osottaa mitään kongreettista siitä mitä unionismi tavalliselle palkkatyöläiselle merkitsee.

Tällainen tuhoisa taistelu olisi lopetettava. Ja siinä suhteessa olisi niillekin molemmille järjestöille, mitä tässä on kosketeltu, jotain hyvin tärkeää tehtävää.

MÄTÄNEVÄ KAPITALISMI JA VALLANKUMOUS

Mikään ei paremmin todista opportunistien sairaaloista ajatustapaa kuin se, että he sekoittavat köyhälistön vallankumouskivut ja porvariston kuolemankivut toisiinsa. Sillä viimemainitut ovat parantumatonta laatua. Porvariston aseman toivottomuus ilmenee siinä, että sen sisäiset ristiriidat (sekä kansalliset että kansainväliset) kärjistyvät kärjistymistään ja näyttävät suorastaan sovittamattomilta. Ja Neuvostovallan pelkkä olemassaolo on takeena siitä, että nuo ristiriidat eivät suinkaan tule pienenemään. Sillä toisaalta kärjistyvät vastakohdat sen kautta, että kapitalistit ovat tavallaan riippuvaisia Neuvosto-Venäjästä. Mitä suurempi osa Venäjän aluetta joutuu kapitalistien kilvoittelun esineeksi, sitä suurempaan riippuvaisuuteen he joutuvat Neuvosto-Venäjästä. Toisaalta tekee samainen riipuvaisuus Neuvosto-Venäjästä kapitalistivaltioille mahdottomaksi ratkaista omia sisäisiä kysymyksiään, olivatpa nämä sitten kansallisia tai kansainvälisiä hallitsevan luokan etujen mukaisella tavalla. Siten eivät ne yhdessäkään kysymyksessä voi päästä lopulliseen ratkaisuun. Niiden on tehtävä myönnytyksiä. Mutta todellisten taloudellisten voimain ollessa sovittamattomassa ristiriidassa keskenään, jonka merkkinä ilmenevät vaikeudet ja kriisit juuri ovat, ei myönnytyksillä ja lehmäkaupoilla enää voida suoriutuakaan vaikeuksista. Ne voivat tosin hetkeksi kadota näkyvistä samalla jatkaen kapitalismin ruumiissa tuhotyötään, joka muistuttaa yhä laajenevaa mätänemistä. Tästä on esimerkkinä etu-Aasian kysymyksen ratkaisu, ja Sevresin sopimuksen "tarkastus". Edelleen voimme mainita Tsekkoslovakian ja Unkarin välisen "sopimuksen". Kauppasopimuksen solmiamisesta Venäjän kanssa puhumattakaan. Selvemmin näyttäytyy sanotun lahoamiskriisin todellinen luonne ententen Saksalle tekemässä korvausvaatimuksessa, samaten kuin siihen yhdistyvässä ylä-Schlesian kysymyksessä. Kummatkin riitapuolet huomaavat perin selvästi, että vaikeuksista on mahdoton suoriutua. Samalla ollaan täysin tietoiset siitä, että on aivan hyödytöntä tehdä sen johdosta minkäänlaisia johtopäätöksiä. Entente tietää, ettei se koskaan saa Saksalta vaatimaansa korvausta. Saksa taas on varma siitä, että sen on tehtävä ententelle uhrauksia, jotka käyvät sille ajanpitkään ylivoimaisiksi. Ne ovat siksi pakoitetut molemminpuoliisiin myönnytyksiin, sopimukseen, josta ei ole kummallekaan minkäänlaista huojennusta. Mutta nyt eivät he enää voikaan ratkaista keskinäisiä välejään yhtä helposti kuin ennen. Niiden on otettava Neuvosto-Venäjä myös laskuihinsa. Yhtä vaikea on sille ententen esiintyessä välimiehenä. Saksalaisesta enemmistöstä tullaan tuskin piittaamaan sen enempää. Luultavaa on, että varsinaiset teollisuuskeskukset (kuten Pless, Rybnik), joissa puolalaisilla oli enemmistö, tai joissa saksalaisilla oli vain hiukan suurempi äänimäärä, (Beuten, Hindenburg) joutuvat Puolan yhteyteen. "Ylä-Schlesian kysymystä" ei kummassakaan tapauksessa ole tyydyttävästi ratkaistu. Ei yksikään asianomainen, oli se sitten Saksa, Puola taikka entente kykene ratkaisemaan kysymystä omaksi edukseen.

Kuolevan kapitalismin pinnalliset taudinmerkit häviävät siis ajoittain, mutta sen sisuksissa jatkuu mätäneminen hitaasti ja varmasti. Sieltä saavat uudet ristiriidat alkunsa, ristiriidat, jotka johtavat yhä kohtalokkaampiin seurauksiin. **Porvaristo ei kykene lopullisesti ratkaisemaan sisäisiä ristiriitojaan.** Se ei uskalla tehdä asioista lopullisia johtopäätöksiä, koska ne ovat liian masentavia. Maailmansota oli viimeinen yritys tässä suhteessa. Se ei onnistunut ja porvaristo kadotti samalla kykynsä ohjata yhteiskuntaa omien tarkoitusten ja etujensa mukaisesti. Suurinkaan taloudellinen kyky tai valtiomiesnero ei voi muuta kuin korkeintaan muuttaa äkillisen taudinkohtauksen pysyväiseksi mätänemiseksi kapitalismin ruumiissa. Vaikka itse kapitalismin parhaat aatteelliset tuetkin, kuten Hilferding ja kumppanit, saisivat auttaa rakastamaansa potilasta, eivät he enää kykenisi puhaltamaan siihen elävää henkeä. He voisivat korkeintaan oppineina yhteiskuntatieteilijöinä osoittaa, mitä yhtäläisyyttä on köyhälistövallan kasvamiskipujen ja kapitalismin luhistumisprosessin välillä. Mutta he eivät silti voi kieltää toisen luokan nousun ja toisen luokan laskun välillä olevan suuren eroituksen. Sen kieltäminen kävisi heille ylivoimaiseksi, vaikka heillä olisikin yhtä paljon valtaa kuin he kuvittelevat omaavansa viisautta. Maailman taloudellisella kriisillä ja maailman vallankumouksellisessa ilmenevillä vaikeuksilla on siis olennainen ero. Vallankumouksellisen köyhälistön velvollisuus on kehityksen määrääjäksi asetettuna luokkana oltava selvillä tästä seikasta. Sen on pyrittävä selvyyteen tilanteen vaatimuksista ja tehtävä siitä tarvittavat johtopäätökset. Siten joudutetaan tapahtumien kehitystä, siten voittaa maailmanvallankumous jo itsestään vaikeat synnytystuskansa ja köyhälistö kasvamiskipunsa. Mutta kaiken edellytyksenä on, että se pyrkii pois kapitalismin lahoavan ruumiin läheisyydestä ja kaivaa sen murheellisille jäännöksille kylliksi syvän kuopan, haudan, josta kapitalismi ei enää kykene nousemaan.

VARARIKKOUTUNEET KANSAT

Nyt kun kautta maailman kiihkeästi keskustellaan kaupan alkamisesta Venäjän kanssa kuulee ja näkee yhtenään mainittavan siitä, että Venäjän kanssa ei voi kauppaa alottaa pelkästään siitä syystä, koska se on vararikkotilassa. Tätä vararikkotilan olettamusta perustellaan sillä, että vallankumous Venäjällä olisi hävittänyt teollisuuden ja tuotannon ja että ottaa pitkän aikaa ennenkuin siellä voidaan kaikki taloudelliset seikat järjestää uudelleen mallikelpoiseen kuntoon, toisin sanoen, sellaisiksi, että kapitalistinen maailma sille voisi luottamuslauseessa antaa.

Emme halua väittää, etteikö Venäjällä olisi ollut suuria vaikeuksia voitettavana ja etteikö siellä niitä olisi edelleenkin, mutta näitä väitöksiä nähdessä käsitellään asioita aivan kuin kaikki muut maat olisivat erinomaisessa taloudellisessa tilassa, joten Venäjän mahdollinen taloudellinen hajaannustila olisi nykyhetkellä erikoisesti poikkeava tilanne maailman taloudessa.

Tuollainen otaksuminen on tykkänään väärä ja totuudesta poikkeava, sillä tällä kertaa ei ole kuin jokin harva maa, jonka kansallinen talous ei olisi tykkänään hunningolla ja auttamattomasti allikossa. Ottakaamme esimerkiksi vain Ranska, joka tällä kertaa on Europan mantereella voimakkain kapitalistinen maa.

Ranskan kansallisvelka oli ennen sotaa 27,000,000,000 frangia, eli noin $5,000,000,000. Tällä kertaa nousee yksistään Ranskan valtion oblikatsionien rahallinen arvo 307,000,000,000 frangiin. Tämän lisäksi on Ranska velkaa eläkkeistä ja muista sodan aiheuttamista korvauksista 398,-000,000,000 frangia. Toisin sanoen, ottaen huomioon vain nämä edellä mainitut ulkomaiset ja kansalliset velat, joitten lisäksi kuitenkin kasaantuu vielä melkoinen määrä muitakin velkoja, nousee Ranskan valtiovelka 705,-000,000,000 frangiin, eli noin $140,000,000,000.

Kun tämä huikea summa jaetaan Ranskan 40 miljoonaisen kansan harteille, niin tulee siitä jokaista miestä, naista ja lasta kohden $3,500 ilman korkoja. Jokaisen Ranskan miehen, naisen ja lapsen tulisi siis ansaita elantonsa lisäksi pelkästään valtion velkojen maksamiseen $3,500.

Ranskan imperialistit väittävät, että vain Saksalle määrätyt korvausmaksut voivat pelastaa Ranskan taloudellisesta perikadosta. Mutta jos tämä on totta, niin on Ranska auttamattomasti tuomittu perikatoon, ei ainoastaan siksi, että Saksa milloinkaan ei voi tuota vaadittua summaa maksaa sen jälkeen kun siltä on riistetty siirtomaat, kivihiilikaivokset ja yleensä kaikki raaka-ainelähteet, vaan myöskin siksi, että vaadittu $56,000,000,000 ei kokonaisuudessaankaan vastaisi edes puolta Ranskan valtiovelasta vaikkapa se tulisi maksetuksikin.

Mutta Ranska ei ole ainoa maa joka on tuomittu taloudelliseen perikatoon velkataakkansa alla kapitalistisen talouden vallitessa. Päin vastoin vallitsee sanan mukaisesti sama tilanne kaikissa muissa Europan kapitalistisissa maissa paitsi Hollannissa ja Skandinavian maissa. Ne ovat kaikki taloudellisessa vararikossa ja sen lisäksi ei niillä ole käsillä riistämättömiä luonnollisia rikkauksia, joita sitä vastoin Venäjällä tunnustetusti on loppumattomiin saakka.

Jos siis kaiken tämän perusteella Amerikassa ulkomaakauppaa ei käytäisi muitten maitten kanssa kuin niitten, jotka ehdottomasti ovat taloudellisesti varmalla perustalla, niin saisivat Amerikan teollisuuslaitokset kauan aikaa, epämääräisen kauan, olla suljettuina ja Amerikan työläisjoukot, jotka näitä laitoksia käynnissä pitävät, työttöminä.

STANDARD OIL CO:N SAALIS KASVAA

Äskettäin julkaisi Standard Oil Co. työläisilleen melko tuntuvan palkanalennuksen. Varmaankin tuokin tehtiin "huonon liikeajan" takia. Standard öljy-yhtiö parka onkin viimeisten vuosien kuluessa ollut "perin säälittävässä" asemassa. Se näet ei ole enää voinut keksiä mitään keinoa todellisten voittojensa salaamiseen, ne kun auttamattomasti vain kohoavat ja paisuvat. Ja pahinta asiassa on viimeisten vuosien kuluessa ollut se, että kun voitot ovat kasvaneet, on verojenkin summa noussut.

Jouluk. 31 p. päättyneen vuoden kuluessa oli Standard Oil Co:n voitto miltei kaksinkertaistunut edelliseen vuoteen verrattuna. Viime vuonna "ansaitsi" näet John D. ja Co. $61,377,8[illegible] jotavastoin edellisenä vuonna ainoastaan $34,604,416.

Vuosina 1918 ja 1917 olivat vastaavat John D:n tulot $43,263,377 ja $43,808,930, mutta silloin olikin sota parhaillaan käynnissä.

Viime vuonna asetettiin vararahastoon $20,404,319 ja verotettaviksi nettotuloiksi ilmotettiin $40,973,484, mikä prosenteissa laskettuna merkitsee 46.56 pros. voittoa $88,038,312 pääomalle. Todellinen Standard Oil Co:n pääoma ei kylläkään ole niin suuri, vaan se on $30,000,000 mutta kun voitto alkoi käydä arveluttavan suureksi, niin turvauduttiin tavalliseen vippakonstiin, jaettiin osakkaille lisää osakkeita voittoja vastaan. Kun tällä tavalla Standard Oil Co. viime joulukuussa jakoi 150 pros. vesitettyjä osakkeita, saatiin voittoprosenttikin näyttämään kokolailla siivolta. Todellinen voitto Standard Oil Co:n oikealle pääomalle viime vuoden toiminnasta [illegible]

Mailman kapitalismin kuolonkamppailu

Kirj. E. S.

1. KAPITALISMI MAAILMAN TALOUTENA.

Amerikalainen tiedemies ja historioitsija, hra Hart, kirjoitti 1901, että sadan vuoden päästä tulee epäilemättä olemaan ainoastaan kuusi suurvaltaa maailmassa, nimittäin Venäjä, Saksa, Englanti, Yhdysvallat, Japani ja Kiina. Saksalainen salaneuvoksen tittelillä yhteiskuntatieteilijänä esiintyvä Conrad, on ollut myöskin suurvaltojen ijäisesti säilyttämisen kannalla ja ruotsalainen oppinut professori Rudolf Kjellen piirtää nimensä Hartin "tutkimuksen" alle sillä huomautuksella, että hän, sikäli kun on kysymys maa-aluesuhteista suurvaltakehitykseen antaa "selvät paperit" ainoastaan Yhdysvalloille ja Venäjälle. Tämä herra ivaa Marxia siitä että eipäs olekaan imperialismi hävittänyt pieniä valtoja eikä lainkaan uhkaa suurvaltojen perusteita, enempää kuin muka kapitalistinen teollisuus on hävittänyt pienliikkeitä.

Näin nämä tiedemiespeukaloiset taaskin paljastavat tuhmuutensa kaikessa ylevässä arvokkuudessaan. Ymmärtävätköhän nyt, että he ovat sen talonpojan kaltaisia, joka tahtoi sulkea Tonavan lähteen ilkkuen nautinnosta, että Wienissä kuollaan janoon. Virta ei kuivunut, eikä yhteiskunnallinen elämä ole pysähtynyt porvarillisten tiedemies-jesuiittojen korskeiden komennuksien mukaan.

Kehityksen virta kulkee eteenpäin. Yhteiskunnallisessa elämässä tuo keskeytymätön juoksu aiheuttaa mitä erilaisimpia tuloksia ja muodostaa mitä vaiherikkaimpia kohtaloita. Kapitalismin edistys on suuremmoinen. Se muodostaa mahtavan historiallisen näytelmän, sen valmistavan ja tietä tekevän prologin, sen järjestelmällisen nousun, esityksen kaikkine jaksoineen ja taas huippukohdan, mielet ja tunteet kiihottavine ja jännittävine kohtauksineen ja vihdoin traagillisen taistelun sammuvan lopun. — Yksityinen kapitalisti pienine riistomahdollisuuksineen, sitte osakeyhtiöt kansallisten rajojen sisällä ja vihdoin maailman kapitalismi finassipääoman ja imperialistisen politiikan johtamana temmeltää väkivallan riehunnassa keskellä tulta ja hävitystä repien sielut ja sisukset miljoonilta ihmisiltä uhriksi ylevälle jumalalle, joka tunnetaan nimellä: omaisuus.

Tässä muutamia numeroita Yhdysvaltain kapitalismin edistymisestä, tai kuten meidän käsketään sanoa: Yhdysvaltain kansallisen elämän edistymisestä. 19 vuoden aikana, 1900—1919 oli maan kansallisrikkaus kohonnut 88,517 miljoonasta 187,739 milj; maan kansallispankkien pääomat 621 milj. 1,111 milj; maanviljelystuotteet 4,417 milj. 21,386 milj; tehdastuotteet 11,406 milj. 24,246 milj; liikkeellä oleva rahamäärä 2,055 milj. 5,841 milj; kivihiilen tutanto 240 milj. 581 miljoonaan pitkään tonniin ja teräksen tuotanto 10:stä 45 miljoonaan tonniin. Ja muista maista kertoo edistys samoja tarinoita ennen suursotaa Englannin kansallisuusomaisuus oli kaikkiaan, (professori Stampin mukaan) 71,500 milj. Saksan 82,750 milj. dollaria ja Ranskan rikkaus epävirallisen tilaston mukaan v. 1908 oli 55,391 milj dollaria. Kaikkialta samoja huimaavia lukuja. Liike-elämän edistymistä ja laajentamista. Pääomien lisääntymistä ja kasaantumista. Tuotannon laajentamista ja tekniikan edistymistä. Sortoa ja riistoa. Valtiollista ylivaltaa trusteille ja rahapohatoille. Riistäjien ja rosvojen mielivaltaista komentoa.

Mutta tämä makeasti nimitetty "kansallinen edistys" ei rajoitu ainoastaan tähän. Ajan kalskuvat kangaspuut kutovat aasialaisilla loimilla ja afrikalaisilla kuteilla. Kauppa ja "suojelusalueiden" haaliminen, sopimukset ja ostamiset, valloitukset ja anastukset ovat johdonmukaisena tuloksena kotimaan pääomavallalle alistamisesta. Siirtomaapolitiikka, imperialismi ja militarismi, siinä kansainvälisen politiikan menettelytavat. Ja seurauksena on, että jokaisen maan kansallisetkin suhteet joutuvat yhä enemmän kansainvälisten suhteiden määräysvallan alaiseksi. Kapitalismi kadottaa kansallisen kokonaisuutensa ja eheytensä. Jokainen maa joutuu kansainvälisen kokonaisuuden osaksi, joka mitä moninaisempien suhteiden kautta asettaa itsestään riippuvaiseksi kaikki ja kaiken. Kapitalismin laajentuminen on näin joutunut asteelle, jolloin enää ei voida puhua kansantaloudesta *) vaan maailmantaloudesta ja jolloin pääomien taistelu kutsuu todistajakseen jokaisen rodun ja kansan koko maapallolta ja josta lopuksi riippuu voitto tai häviö, elämä tai kuolema, sanalla sanoen: kaikki.

Pääoman taistelun kansallinen muoto on teollisuuskriisi ja liikepula. Pääoman imperialistinen taistelumuoto on sota ja maailmansota. Samoin kuin liikepula aikaan saa tuhosaa tuotantovoimien hävittämistä kansallisessa mielessä, samoin sota aiheuttaa sitä, mutta paljoa laajemmin ja kansainvälisessä mielessä. Pula aiheuttaa pääoman keskittymistä. Sota aiheuttaa, paitsi taloudellisen, myöskin valtiollisen vallan keskittymistä. Sota hävittää toisia maita kokonaan ja laajentaa toisten mahtia. Se aikaan saattaa pienien maiden menehtymistä ja niiden riippuvaisiksi joutumisia. Samaa keskittymistä, mutta paljoa laajemman sekä yhteiskunnan fyysillisellä että tuotannon mekaanisella puolella. Pula kärjistää luokkien välisiä suhteita sen kautta, että se aikaan saa työttömyyttä ja joukkokurjuutta. Sota aiheuttaa sitä samaa, mutta paljon perusteellisemmin. Se hävittää tuotantovoimia, ihmiskunnan elinenergiaa, repii ja raatelee kokonaisia kansakuntia ja heittää niitä kauhusta hyrskyilevään mereen. Se nostattaa sorretut luokat liikkeelle ja kärjistää luokkien taistelun tuimaksi vallankumoukselliseksi kamppailuksi. Samalla kerralla se aiheuttaa ikuiseksi parantumattomia haavoja itse kapitalistisen tuotantoelämän taloudelliseen järjestelmään, koko riistojärjestelmän rakenteeseen. Se tartuttaa hivuttavan taudin kapitalismin verenkiertoelimiin, ja käy tappavaksi. Velat, maksukyvyttömyys, kykenemättömyys tuotannon uudelleen järjestämiseen, kohoavat hinnat, luoton katoaminen, kullan häviäminen, mahdottomuus päästä entisiin normaalioloihin taloudellisessa ja valtiollisessa suhteessa. — Kas siinä tauti, joita ei voida parantaa.

Siinä suursodan yhteiskunnallisen elämän solmu. Siinä kapitalismin umpikuja. Mutta missä ei kehityksellä ole mitään ottamista, siellä keisari on menettänyt oikeutensa. Lopuksi jää imperaattori ilman imperialismia, keisari ilman valtakuntaa. Niin on käynyt. Ja jälellä olevilla ovat sodan seuraukset edessään samallaisena vainajien panteona, salaperäisenä tuskasta ja kärsimyksistä kuohuvina Oceanina, jonka keskeltä nousee kapitalistisen maailman "sarvipäinen perkele", mutta työväenluokan vapahtaja: kommunismi. Kapitalismin tuskallinen kuolinkamppailu on alkanut.

Nykyään puhutaan paljon tästä aineesta. Lausutaan ennusteluja siitä miten romahdus on tapahtuva. Puhutaan vararikosta ja vallankumouksesta. Tässä olisi tarkoitus kosketella muutamilla riveillä — sen verran kuin sanomalehden tilaa sellaiseen sallia voidaan — niitä taloudellisia perusteita, kauppa ja finanssiasemaa, joista maailman kapitalismi elinvoimansa imee. Luonnollisesti kirjoittajan puuttuvat tiedot, aineen laajuuteen ja erikoisuuteen nähden sekä vielä muista seikoista johtuvat pidättävät rajoitukset, estävät parhainta asiankäsittelyä ja elävimpien johtopäätöksien tekemistä. Mutta tarkoitus ei olekaan pyrkiä ennustelemaan yllämainittujen herrojen tavalla. Tarkoitus on päästä ymmärtämään asiaa ja jos selostus sellaisenaan jonkun johtopäätöksen tuottaa, ei se ole ennustus, vaan tapahtumien ja asioiden sellaisen tulevan tilan ja järjestyksen toteaminen kuin mitä niiden nykyinen asema edellyttäisi. Jos kirjoitus venähtää hieman, vika ei ole kirjoittajan moninaisuudessa, vaan aineen laajuudessa. Mielestäni meidän tulee pyrkiä näiden asioiden tuttavuuteen siitäkin huolimatta että ne joskus ottavat hiukan enemmän tilaa.

Jokatapauksessa on varmaa, että me elämme juuri tältäkin kannalta katsoen mitä merkillisintä vaihekautta. Vanhat arvioimiset ja tutkimukset samaten kuin kaikki muutkin osottavat vain yleisteoreettista suuntaa, mutta eivät selitä asioiden käytännöllis-taktillista puolta. Me olemme, kuten muuan kirjoittaja sanoo, ajassa, jolloin "isku iskulta — kuten kuvat panoraamassa — seuraavat tapahtumat toisiaan ja nyt on jouduttu sellaiseen kohtalokkaaseen kohtaan, josta muinaisajan teatterissa laskettiin "peripetia" eli onnen vaihde, käänne koko näytelmässä." Ihmiskunta on nyt juuri tuossa käänteen tekevässä kohdassa.

2. KAUPPA.

Yhdysvallat ovat maailman rikkain maa, maailman lainanantaja ja maailman teollisuuden ja liike-elämän sydän. Tässä on sentähden tarkoitus tarkastella maailman taloudellista tilannetta juuri etupäässä Yhdysvaltoja silmällä pitäen.

Kaupan perusteet ovat kahtalaiset. Niin kauan kuin työntulokset esiintyvät pääasiassa kulutustarpeina perustuu kauppa ihmisten tarpeiden luonnolliseen tyydytykseen ja yhteiskunnalliseen välttämättömyyteen. Silloin vallitsee myöskin esineiden toisiinsa vaihtaminen yleisenä kaupan muotona. Mutta kun työn tuotteet määrättyjen yhteiskunnallisten suhteiden vaikutuksesta pääasiallisesti esiintyvät tavaroina, muuttu tämä suhde ja kauppa alkaa yhä enemmän palvella yliarvon kiskuriluokkaa ja voittoa. Vaikka näin tapahtuu, siltikään ei luonnollinen erilaisista luonnontieteellisistä ominaisuuksista ja erilaisista tuotannollisista oloista johtuva tavaroiden vaihtamisen syy, ole menettänyt merkityksensä. Se on yhä vaikuttavana syynä kauppatoimintaan ja tekee sen tarpeelliseksi huolimatta siitä, että siihen liittyvä riistojärjestelmän tuoma voitonimuri tulisikin siitä järjestelmän kukistumisen kera poistetuksi.

Mitä täydellisemmäksi jonkun maan kapitalistiseeraantuminen tulee, sitä enemmän kauppatoiminta saa puhtaan voittoa tavoittelevan luonteen, ja mitä enemmän sellainen pääsee vallitsevaksi, sitä enemmän kauppa laajentuu ja muodostuu ulkomaankaupaksi. Siihen asti se on pääasiassa ollut tavaroiden kulettamista, myymistä ja ostamista kansallisen valtion sisällä.

Yhdysvaltain viennin ja tuonnin tilasto antaa tästä hyvän kuvan:

V.	Vienti ja tuonti yht.
1800	$ 162,224,548
1850	316,885,253
1872	1,070,772,663
1900	2,244,424,266
1914	4,258,504,805
1919	10,320,960,839

Merkille pantava tässä on, että jo[illegible] keen sisällissodan niin ulkomainen kuin kotimainenkin kauppa koh[illegible] säännöllisesti ilman suurempia hyp[illegible] päyksiä, saavuttaen biljoonan en[illegible] kerran 1872, mutta sotavuosina n[illegible] merot tekevät hurjan hyppäyksen korkealle. Tämä luonnollisesti joh[illegible] tuu muiden maiden kauppatoiminnan joko kokonaan lamaantumisesta t[illegible] vaan pienestä edistymisestä. Ja s[illegible] osottavat tilastotkin.

Englanti, joka kauan aikaa on [illegible] tänyt maailmankaupan ohjaksia k[illegible] sissään, ei liikevaihdossaan saav[illegible] enää yhdeksää biljoonaa. Tuonti [illegible] 1913 $3,741,074,608 ja 1918 $[illegible] 420,561,252. Vienti oli 1913 $[illegible] 089,353,116 ja 1918 $2,576,46[illegible] 686. Luvut osottavat kaupan la[illegible] jentamista, mutta ei läheskään si[illegible] määrässä kuin Yhdysvaltain. S[illegible] paitsi ne osottavat tuonnin suur[illegible] tonta lisääntymistä vientiin verrat[illegible] mutta siihen seikkaan tulemme my[illegible] hemmin. Ranskan tuonti oli sod[illegible] aattovuotena 1,625,317,000 ja 19[illegible] $3,843,552,000. Vienti oli edelli[illegible] nä vuonna $1,327,882,000 ja jäl[illegible] mäisenä v. $799,657,000. Sama s[illegible] kastunut ilmiö kuin Englannista[illegible] ja sama tuonnin lisääntyminen vi[illegible] tiin verraten. Ja sellaiset kansain[illegible] liset kaupan harjoittajat kuten E[illegible] ropan keskusvallat ja Venäjä o[illegible] nyt miltei kokonaan näyttämöltä [illegible] sätyt huolimatta siitä, vaikka äsk[illegible] nen professorimme heille lupasi s[illegible] vuotta suurvallan loistoaikaa. S[illegible] san kauppa 1912 oli viennissä $[illegible] 131,718,000 ja tuonnissa $2,54[illegible] 557,000 lukuunottamatta jaloja met[illegible] leja.

Monien muiden maiden kaupan [illegible] pi sota hajalle ja Yhdysvallat ja Ja[illegible] ni ovat ainoat maat, jotka tästä k[illegible] pan kaaoksesta tulivat hyötymään.

Tässä on mainittu asia sellaisena kuin se esiintyy. Meidän tulee [illegible] ventyä kaupan yksityiskohtiin hiuk[illegible] seikkaperäisemmin.

(Jatk.)

*) Muutoinkin nimi "kansantalous" on epätarkka, että köyhälistön luokkataistelukannalta katsoen hullunkurinen. Sen ovat keksineet saksalaiset taloustieteilijät mairitellakseen kapitalistista tuotantotapaa. Marx on musertavasti ivannut noita herroja juuri tuon nimen käyttämisestä. Venäläinen oppinut Buharin osoittaa eräässä artikkelissaan, että "kansantalous"-nimeä tavallisesti käyttävät kapitalismin nuoleskelijat ja imellyksillään koristelevat "sosialistit". Ja siltäpä se näyttää kaikkialla; se on hännystelijöiden asettama nimi taloustieteelle. — E. S.